

МОНГОЛ УЛСЫН
ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2016 оны 04 сарын 29 өдөр

Дугаар А-60

Улаанбаатар хот

Төлөвлөгөө батлах тухай

Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.6 дахь хэсгийг үндэслэн Улсын Их Хурлын 2015 оны 11 дүгээр сарын 26-ны өдрийн 104 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого"-ын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор ТУШААХ нь:

1. Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх эхний үе шатны (2016-2020 оны) үйл ажиллагааны төлөвлөгөө, шалгуур үзүүлэлтийг хавсралт ёсоор баталсугай.

2. Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх эхний үе шатны үйл ажиллагааг бүх шатанд зохион байгуулж, хэрэгжилтэнд хяналт тавьж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга /Н.Ариунболд/-д даалгасугай.

3. Бодлогын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэл, улсын төсөв, олон улсын байгууллагын санхүүжилтийн хөрөнгө оруулалтын төсөвт тусган, санхүүжүүлж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн дарга /Н.Ариунболд/, Стратегийн бодлого, төлөвлөлтийн газрын дарга /А.Анунаран/ -д тус тус үүрэг болгосугай.

4. Бодлогын хэрэгжилтэд 2 жил тутамд дотоод, 4 жил тутамд хөндлөнгийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх, тайлагнах ажлыг зохион байгуулахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газрын дарга /У.Сауле/-д үүрэг болгосугай.

САЙД

Р.БУРМАА

00000293

Хүнс, хөдөө аж ахуйн сайдын 2016 оны 04 дүгээр сарын
29 -ний өдрийн А-60 дугаар тушаалын хавсралт

ТӨРӨӨС ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАЛААР БАРИМТЛАХ БОДЛОГЫГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЭХНИЙ ҮЕ ШАТ (2016-2020 ОН)-НЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

д/д	Бодлогын зорилт	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	Хугацаа	Хэрэгжүүлэгч	Хамтран хэрэгжүүлэгч
1	Нэг. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл, түүхий эд, бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлт				
1.1.	2.1.1.мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн бүтээмж, үр ашгийг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн эргэлтийг сайжруулах, үхэр, хонины аж ахуйг махны чиглэлээр эрчимтэй хөгжүүлж, махны экспортын нөөцийг нэмэгдүүлэх;	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн бүтээмж, өрсөлдөх чадавхи, үр ашгийг нэмэгдүүлэх үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	бүх шатны Засаг дарга
		Мах, сүү үйлдвэрлэлийн нөөцийн дэлгэрэнгүй судалгааг хийж, нөөц ашиглалтыг нэмэгдүүлэх дэд бүтцийг сайжруулах, орон нутагт боловсруулах үйлдвэр, цехийн тоо, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх	2016-2017	ХХААЯ	мэргэжлийн холбоод, бүх шатны Засаг дарга, хувийн хэвшлийн нэгж
		Малын гаралтай бүтээгдэхүүний нэр төрлийг олшруулах, брэнд бүтээгдэхүүн бий болгох үйл ажиллагааг дэмжин хөгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	бүх шатны Засаг дарга
		Боловсруулах үйлдвэрийн болон хэрэглэгчийн эрэлт хэрэгцээний шаардлагыг хангахад чиглэгдсэн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, түүхий эд, бүтээгдэхүүний стандартыг шинэчилж мөрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	СХЗГ, мэргэжлийн холбоод, бүх шатны Засаг дарга
		Үхэр, хонийг махны чиглэлээр өсгөн бойжуулах, бордох технологи, үйл ажиллагааны кластерыг хөгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	бүх шатны Засаг дарга
		Махны экспортыг нэмэгдүүлэх хүчин зүйлийн нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээг үе шаттай хэрэгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, бүх шатны Засаг дарга
		Үржлийн үхрийн импортыг дэмжих	2016-2020	ХХААЯ	бүх шатны Засаг дарга, хувийн хэвшлийн нэгж
		2.1.2.мал аж ахуйн салбарын хөгжил дэх төрийн зохицуулалт, дэмжлэгийн чиглэл, мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн үүрэг, хариуцлагын оновчтой тогтолцоог бий болгох;	Улс орнуудад мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэхэд төрөөс үзүүлж буй дэмжлэг, эрх зүйн зохицуулалтын талаарх судалгааг хийх	2016-2017	ХХААЯ
	Эрчимжсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх	2016-2017	ХХААЯ	ХЗЯ	
	Мал аж ахуйн салбарын хөгжил дэх төрийн зохицуулалт, дэмжлэгийн чиглэлийг тодорхой болгосон эрх зүйг бүрдүүлэх	2017-2018	ХХААЯ	ХЗЯ	

		Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн үүрэг, хариуцлагын тогтолцоог боловсронгуй болгох эрх зүйг бүрдүүлэх	2017-2019	ХХААЯ	ХЗЯ
		Малчдын хоршоодыг хөгжүүлэх төсөл хэрэгжүүлэх	2016-2017	ХХААЯ	Мэргэжлийн холбоо, олон улсын байгууллага
1.3.	Малын генетик нөөцийн бүртгэл, төлөв байдлын үнэлгээ, ашиглалт, хамгаалалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох, мал аж ахуй эрхлэх уламжлалт хэв маяг, мэдлэгийг хадгалах, баяжуулах;	Малын генетик нөөцийн бүртгэл, төлөв байдлын үнэлгээ, ашиглалт, хамгаалалтын тогтолцооны талаар эрх зүйг бүрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	ХЗЯ
		Малын генетик нөөцийн бүртгэл, төлөв байдлын үнэлгээ, ашиглалт, хамгаалалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, бүх шатны Засаг дарга, орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага
		Малыг ялган тэмдэглэх, бүртгэлжүүлэх ажлыг эрчимжүүлж, гарал үүслийн баталгаажуулалтын суурь нөхцлийг бүрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, бүх шатны Засаг дарга, орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага
		Малын үржлийн үнэт чанар, удам зүйг үнэлэх мэдээллийн системийг бий болгох	2016-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		МУ-ын үржлийн шилмэл малын бүртгэл, номыг бий болгож малын чанарыг сайжруулах өрсөлдөөн, сонирхлын хөшүүрэг бүрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, МУСҮТ, МААЭШ, ХААИС, мэргэжлийн холбоод
		Малыг ялган тэмдэглэх, мэдээлийн санд бүртгэлийг оруулах ажлыг эрчимжүүлэх	2016-2017	МЭҮГ	МУСҮТ, мэргэжлийн холбоод, малчид, хувийн хэвшлийн нэгж
		Малын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн сангийн программд сайжруулалт хийх	2016-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		НҮБ-ын ХХААБ-ын “Даян дэлхийн хөдөө аж ахуйн өв”-д Монгол Улсын хөдөө аж ахуйн үнэт өвийг бүртгүүлэхээр дэвшүүлэх, холбогдох арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2016-2017	ХХААЯ	Үндэсний зөвлөл, нутгийн өөрөө удирдах байгууллага, НҮБ-ын ХХААБ
1.4.	Малын тоо, төрөл, сүргийн бүтцийн зохист харьцааг баримтлах, мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох, эрсдэл даах чадавхийг бэхжүүлэх;	Үхэр сүргийн тоог нэмэгдүүлэх, сүрэгт хээлтэгчийн эзлэх хувийг хэмжээнд барихад чиглэгдсэн үржүүлэгийн ажлыг эрчимжүүлэх	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Тоо толгойн хувьд цөөрч буй үүлдэр, омгийн мал үржүүлж байгаа иргэн, аж ахуй нэгжид дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Малын болон тэжээвэр амьтдын үржлийн ажлын стратеги төлөвлөгөөг шинэчлэн боловсруулж, мөрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, МУСҮТ, орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага
		Малд үзлэг ангилалт хийх, цөм сүрэг бүрдүүлэх, өсвөр хээлтүүлэгч шинээр нөхөн тавих ажлыг зохион байгуулах	2016	ХХААЯ	МЭҮГ, МУСҮТ, МААЭШХ

1.5.	Мал, амьтны үржил селекцийн ажлыг шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн явуулж, бүс нутгийн онцлогт тохирсон шинэ үүлдэр, омгийг бий болгон, генийн санг хамгаалах болон малын нөхөн үржүүлгийг сайжруулахад биотехнологийн	МУ-ын үржлийн шилмэл малын дэвтэр бий болгож, мал бүхий иргэн, хуулийн этгээдийн малын чанараа сайжруулах идэвхи, хөрөнгө оруулалтыг сөдөөх	2016-2020	МЭҮГ	орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага, нэгж
		Бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгж, мэргэжилтний хяналтанд авах арга хэмжээг улсын хэмжээнд хэрэгжүүлэх	2016-2017	ХХААЯ	МЭҮГ, МУСҮТ, МААЭШХ, ХААИС
		Бог малын хээлтүүлэгчийг ялган төвлөрүүлсэн, хянан баталгаажуулсан сум, аймгийг шалгаруулдаг болох	2016-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага
1.5.	ололтыг ашиглах, малын үржүүлэг, технологийн орон нутгийн нэгжүүдийг чадавхжуулах;	Малын үржлийн ажил, үйлчилгээний жишиг үнийн тарифыг боловсруулах	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, мэргэжлийн холбоод, бүх шатны засаг дарга
		Мал үржлийн ажил, үйлчилгээний анхан шатны нэгжид дэмжлэг үзүүлэх	2016	ХХААЯ	МЭҮГ, Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Баталгаажсан үүлдэр, омгийн малын тооллого явуулах, стандартыг шинэчлэн боловсруулах	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, МУСҮТ, орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага
		Тоо толгойн хувьд цөөрч буй үүлдэр, омгийн мал үржүүлж байгаа иргэн, аж ахуй нэгжид дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, МААЭШХ
		Үржлийн буханд үзлэг, ангилалт хийж бүртгэлжүүлэх, мэргэжлийн нэгжийн мэдэлд авах ажлыг орон нутагт зохион байгуулах	2017-2018	ХХААЯ	МЭҮГ, мэргэжлийн холбоод, орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага, нэгж, иргэн, ААН
		“Үржлийн шилмэл мал”-ыг шалгаруулах, шалгарсан малыг Улсын шилмэл малын бүртгэлд авах, баталгаажуулалт хийдэг болох, тэдгээрийн үзэсгэлэн, дуудлага худалдааг бүс нутгаар зохион байгуулдаг байх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, МУСҮТ, орон нутгийн мэргэжлийн байгууллага, ажил, үйлчилгээний нэгж
1.6.	Мал, амьтны гоц халдварт болон халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, өвчнийг хяналтад авах, эрүүлжүүлэх стратегийг бүсчлэн хэрэгжүүлэх, халдварт өвчний тохиолдлыг эрт илрүүлэх, шуурхай хариу арга хэмжээ авах чадавхыг сайжруулах, халдварт өвчингүй тайван байдлыг тодорхой бүс нутгаар баталгаажуулах;	Халдварт өвчний тандалт хийх аргачлалыг төгөлдөржүүлж, хамрах хүрээг өргөжүүлэн төвийн болон баруун бүс нутгийн олон улсын худалдааны хорио цээрт халдварт өвчингүй, тайван байдлыг хөрш орнууд, бүс нутгийн хэмжээнд баталгаажуулах	2016-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Нийтийн эрүүл мэнд, улс орны эдийн засагт хохирол учруулж байгаа халдварт өвчинтэй тэмцэх стратегийг олон улсын стандартад нийцүүлэн шинэчилж, өргөн дархлаажуулалтыг багасгах	2016-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Мал эмнэлгийн байгууллага хоорондын болон салбар хоорондын шуурхай удирдлагыг тогтолцоог сайжруулан, орчин үеийн мэдээллийн системийг нэвтрүүлэх	2016-2019	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд

		Аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн мал эмнэлгийн лабораторийн оношилгооны чадавхийг бэхжүүлэх, бэлэн байдлыг хангах, хүний нөөцийг чадваржуулах	2017-2018	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Малчид, мал, амьтны эзэд, мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнд суурилсан үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг мэдлэгжүүлэх арга хэмжээг системтэй хэрэгжүүлэн, эрүүл малтай хот айл, аж ахуй, засаг захиргааны нэгжийг урамшуулах механизмыг бүрдүүлэх	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
1.7.	мал эмнэлгийн албаны үйл ажиллагааны шуурхай, нэгдмэл байдлыг хангасан тогтолцоог сумын түвшин хүртэлх бүх шатанд бүрдүүлэх, орон нутгийн мал эмнэлгийг чадавхжуулж, мал бүхий иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагыг өндөржүүлэх;	Мал эмнэлгийн оношилгоо, ариун цэвэр, судалгаа шинжилгээний лабораторийг сүлжээ байдлаар ажиллуулах нөхцлийг хангах, тэдгээрийн хүний нөөцийг чадваржуулах	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Мал эмнэлгийн салбарт даатгал, санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээг нэвтрүүлж, үйлчилгээний анхан шатны нэгжийг чадавхижуулах	2018-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Мал, амьтан болон тэдгээрийн гаралтай түүхий эдийн хяналтыг мал эмнэлгийн байгууллагаас хэрэгжүүлэх тогтолцоог бүрдүүлэх, төлөвшүүлэх	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
1.8.	Мал эмнэлгийн үйлчилгээнд зах зээлийн эрэлт, шаардлагад нийцсэн дэвшилтэт хэлбэрийг нэвтрүүлэх;	Мал эмнэлгийн клиник үйлчилгээг төрөлжүүлэн хөгжүүлэх чиглэлээр төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	2017-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Мал эмнэлгийн үйлчилгээний үнэ хөлсийг чөлөөлж, зах зээлийн зарчимд нийцүүлэх арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Мал эмнэлгийн үйлчилгээнд орчин үеийн дэвшилтэт технологи шингэсэн тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, эм бэлдмэл нэвтрүүлэхэд зориулан дэмжлэг үзүүлэх	2018-2019	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
1.9.	Эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдэд эзэмшүүлснээс бусад бэлчээрийг төрийн эрх бүхий байгууллагын хяналт, зохицуулалттайгаар ашиглуулах, эрчимжсэн мал аж ахуйд тэжээл тариалах зориулалтаар тариалангийн газрыг ашиглуулах;	Бэлчээрийг ашиглуулах асуудлыг төрийн эрх бүхий байгууллагын хяналт, зохицуулалттайгаар бүсчилэн зохион байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны засаг дарга
		Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдэд тэжээл тариалах зориулалтаар тариалангийн газрыг ашиглуулах нөхцлийг бүрдүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны засаг дарга
		Эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдэд бэлчээр эзэмшүүлэх зохион байгуулалтыг бий болгох, сайжруулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны засаг дарга
1.10.	Бэлчээр болон байгалийн бусад нөөцийн зохистой ашиглалт, бэлчээрийн газар зохион байгуулалт, төлөвлөлт, удирдлагын тогтолцоог	Бэлчээр болон байгалийн бусад нөөцийн зохистой ашиглалтыг сайжруулах	2016-2020	ХХААЯ	БОНХАЖЯ, Бүх шатны засаг дарга
		Бэлчээрийн газар зохион байгуулалт, төлөвлөлт, удирдлагын тогтолцоог сайжруулах,	2016-2020	ХХААЯ	БОНХАЖЯ, Бүх шатны засаг дарга

	сайжруулах, отрын бүс нутаг, нөөц бэлчээрийг нэмэгдүүлэх;	Отрын бүс нутаг, нөөц бэлчээрийг нэмэгдүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	БХЯ, АДОБНЗ, Бүх шатны засаг дарга
1.11.	Бэлчээрийн даац, төлөв байдлын үнэлгээнд тулгуурлан малын тоо, төрөл, сүргийн бүтцийг тохируулах эдийн засгийн хөшүүрэг бий болгох, бэлчээрийг оновчтой ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх;	Бэлчээрийн даац, төлөв байдлын үнэлгээг тогтмол хийх нөхцлийг бүрдүүлэх;	2017-2020	ХХААЯ	БОНХЯ, бүх шатны ЗД
		Бэлчээрийн даацад малын тоо, төрөл, сүргийн бүтцийг тохируулах эдийн засгийн хөшүүрэг бий болгох	2017-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД
		Бэлчээрийг оновчтой ашиглах, хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг орон нутгийн төсөвтэй уялдуулан зохион байгуулах;	2017-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД
1.12.	Бэлчээрийн ургамалд хөнөөл учруулж байгаа мэрэгч амьтан, шавжтай тэмцэх арга хэмжээг байгаль орчинд халгүй, дэвшилтэт арга технологи ашиглан өргөжүүлэх;	Бэлчээрт хөнөөл учруулж буй үлийн цагаан оготно, царцаатай тэмцэх ажлыг үргэлжлүүлэх, үр дүн, хяналтыг сайжруулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, Аймгуудын ХХААГ, иргэд
1.13.	Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах, цас борооны ус тогтоох, усан сан, нуур, хөв, цөөрөм байгуулах, сэргээгдэх эрчим хүч ашиглах малчид, иргэдийн үүсгэл санаачилгыг дэмжих;	Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах зорилгоор инженерийн хийцтэй худаг шинээр барьж байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, Аймгуудын ХХААГ
		Уст цэгийн хайгуул судалгааны ажлыг орон нутгийн малчдын санал, санаачилгыг харгалзан төсвийн хөрөнгөөр гүйцэтгүүлэх	2017-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, Өрөмдлөгийн аж ахуйн нэгжүүд
		Сэргээгдэх эрчим хүчийг бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулахад тодорхой хэмжээгээр ашиглах	2017-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
		Цас, борооны усыг тогтоож, хөв цөөрөм байгуулах, булгийн эх хашиж хамгаалах, гар худаг гаргах замаар бэлчээрийн тодорхой хэсгийг усжуулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
1.14.	Малын тэжээл, био бордоо, сэргээгдэх эрчим хүч үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх, тэдгээрт дэвшилтэт техник, технологи нэвтрүүлэх, нутагшуулах;	Малын шүүст, хүчит тэжээл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Төмс, хүнсний ногоо, хүлэмжийн аж ахуйн талбайн бордооны хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлээс хангах	2017-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД_ ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
		Био бордооны үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлэх	2017-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, ААН
		Малын тэжээл бэлтгэл, бордоо үйлдвэрлэлд дэвшилтэт техник, технологи нутагшуулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД_ ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
		Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлд сэргээгдэх эрчим хүчний ашиглалтыг нэмэгдүүлэх	2017-2020	ХХААЯ	ЭХЯ, Бүх шатны ЗД, ААН
1.15.	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн нөөцөд түшиглэсэн боловсруулах үйлдвэр, цехийг бүсчилж хөгжүүлэх;	Малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний нөөцийн судалгааг аймаг, сум бүрээр гаргах, боловсруулах үйлдвэр, цехийн байршлыг нарийвчилан тогтоох	2016-2018	ХХААЯ	АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН

		Мал нядалгааны сум дундын цех, үйлдвэрийг шинээр бий болгох, одоогийн үйлдвэрийн хүчин чадлын ашиглалтыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Сүү, цагаан идээ боловсруулах цех, үйлдвэрийг шинээр бий болгох, одоогийн үйлдвэрийн хүчин чадлын ашиглалтыг нэмэгдүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Ноос, ноолуур, арьс шир хүлээн авах, анхан шатны тордолт хийх үйл ажиллагааг сумын кластераар дэмжин хөгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
1.16.	Малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлтэд төрөөс үзүүлэх дэмжлэгийг түүний чанар, аюулгүй байдалтай уялдуулах;	Малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг бэлтгэн нийлүүлэх сүлжээнд бүртгэлийн тогтолцоог сайжруулж чанар, аюулгүй байдлыг хянах тогтолцоог бүрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	МЭҮГ, МХЕГ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Малын гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний стандартыг шинэчлэн тогтоох	2017-2018	ХХААЯ	АҮЯ, СХЗГ, ЭШХ
		Ноос, ноолуур, амьд малыг хөдөө аж ахуйн биржээр арилжаалах системд шилжүүлж түүхий эд, бүтээгдэхүүний чанарын өрсөлдөөнийг хөгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Хөдөө аж ахуйн бирж, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Үндэсний боловсруулах үйлдвэр, цехэд бэлтгэн нийлүүлсэн мал, сүүнд урамшуулал олгох системийг судалж хэрэгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
1.17.	Мал, амьтан, тэдгээрийн гаралтай түүхий эдийн бага ашиглалттай байгаа нөөцийн (дотор мах, дайвар бүтээгдэхүүн, хонь, ямаа, ингэний сүү гэх мэт) боловсруулалтыг нэмэгдүүлэх.	Мал, амьтны дотор мах, дайвар бүтээгдэхүүн боловсруулалт, борлуулалтын сүлжээг дэмжих	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Хонь, ямаа, ингэний сүүг бэлтгэн нийлүүлэх, боловсруулах үйл ажиллагааны цар хүрээг тэлэх	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Сүүний казеин, буурын бохь, малын нүд, сархинаг, зөгийн хор, сүүнцэр зэргийг бэлтгэн нийлүүлэх, боловсруулах, гадаад зах зээлд нийлүүлэх үйл ажиллагааг дэмжих	2016-2020	иргэн, ААН	ХХААЯ, Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл
2.	Хоёр.Тариалангийн үйлдвэрлэл, түүхий эд, бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлт				
2.1.	Тариалангийн газрыг эдийн засгийн эргэлтэд бүрэн оруулж, үр ашигтай ашиглах, бүртгэл, хяналтыг сайжруулах, тариалангийн үйлдвэрлэлийг эрчимжсэн мал аж ахуйтай хослон хөгжүүлж, тэдгээрийг эрхлэх бүс нутгийг тогтоох;	Тариалангийн газрыг эдийн засгийн эргэлтэд бүрэн оруулж, үр ашигтай ашиглах, бүртгэл, хяналтыг сайжруулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Тариалангийн үйлдвэрлэлийг эрчимжсэн мал аж ахуйтай хослон эрхлэх бүс нутгийн заагийг тогтоох	2016-2017	БХБЯ	ХХААЯ, Бүх шатны ЗД
		Тариалангийн үйлдвэрлэлийг эрчимжсэн мал аж ахуйтай хослон хөгжүүлэхийг дэмжих	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН

2.2.	Төвийн бүсэд тариалангийн газрын боломжит орон зайн ашиглалтыг сайжруулах, баруун, зүүн бүсэд атаршсан газрыг эргэлтэд оруулах;	Төвийн бүсэд тариалангийн газрын боломжит орон зайн ашиглалтыг сайжруулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Баруун, зүүн бүсэд атаршсан газрыг эргэлтэд оруулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Орон зайн мэдээллийн системийг тариалангийн газар ашиглалтанд нэвтрүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
2.3.	Хөрс боловсруулах тэг элдэншүүлгийн технологийг үйлдвэрлэлд үе шаттайгаар бүрэн нэвтрүүлэх болон тариалангийн газрын хөрсийг салхи, усны элэгдэл, эвдрэлээс хамгаалах нөхцөлийг бүрдүүлэх;	Тариалангийн талбайд ойн зурвас байгуулах ажлыг эрчимжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
		Салбарын яамны харьяанд мэргэжлийн эрдэм шинжилгээний хүрээлэнг ажиллуулах, таримал ургамлын үр сортын болон ургамал хамгааллын нэгжийг байгуулах;	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, ЭШХ
2.4.	Эдийн засгийн үр ашигтай, хөрсний үржил шимд ээлтэй таримал, сортыг нутагшуулах, бүс нутгийн хөрс, цаг уурын онцлогт тохирсон ирээдүйтэй, баталгаажсан таримлын үрийн хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлийн үрээр хангах, үр, сортын тариалан, үрийн аж ахуйн тогтолцоог сэргээн хөгжүүлэх;	Таримлын элит үр үржүүлэгийн төв, сорт, сорилтын салбаруудыг тариалангийн бүсийн онцлогт тохируулан байгуулах;	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, ЭШХ, судлаачид, иргэн, ААН
		Хүнсний ногооны 20 нэр төрлийн үрийг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангах	2016-2020	ХХААЯ	Ургамал газар тариалангийн хүрээлэн
		Монгол үндэсний төмсний шинэ сортын үр үйлдвэрлэх, вирусгүй бичил булцуугаар дотоодын хэрэгцээг хангах	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Үр үйлдвэрлэгч тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээд
		Хөдөө аж ахуйн техник тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл хийхэд дэмжлэг үзүүлэх, санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх,	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Үр үйлдвэрлэгч тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээд
2.5.	Хөрсний бүтэц, үржил шимд сөрөг нөлөөгүй дэвшилтэт технологид суурилсан машин, тракторыг сонгож парк бүрдүүлэх, газар тариалан, мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх, техникийн засвар үйлчилгээний тогтвортой сүлжээ байгуулах, зарим машин, багаж, эд ангийг дотооддоо үйлдвэрлэх, угсрах үйл ажиллагааг дэмжих;	Хөдөө аж ахуйн машины засвар үйлчилгээний оновчтой тогтолцоо бүрдүүлэх, хувийн хэвшлийг техникээр үйлчилэх төв байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	СЯ, ОУБ, Арилжааны банк, ААН
		ХАА-н зарим машин, багаж, эд ангийг дотооддоо үйлдвэрлэх, угсрах үйлдвэрийн ТЭЗҮ, холбогдох судалгаа зураг төсөл боловсруулах	2017-2019	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД
		ХАА-н зарим машин, багаж, эд ангийг дотооддоо үйлдвэрлэх, угсрах үйлдвэр байгуулах	2017-2020	ХХААЯ	АУЯ
		Усалгаатай тариалангийн талбайн хайгуул судалгаа хийж, гидротехникийн барилга байгууламжийн зураг төсөл, техник эдийн засгийн үндэслэл боловсруулна.	2019-2020	ХХААЯ	АУЯ

2.6.	Усны хайгуул, судалгаанд тулгуурлан гадаргын болон бороо, цасны усыг хуримтлуулах, усалалтын системийн ашиглалтыг сайжруулах, усалгаатай тариалангийн талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх;	Усалалтын систем шинээр барьж сэргээн засварлахад хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлнэ.	2016-2020	ХХААЯ	Орон нутгийн ЗДТГ
		Гидротехникийн барилга байгууламж, боомт усан санг шинээр барьж сэргээн засварлахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2016-2020	ХХААЯ	Орон нутгийн ЗДТГ, БОНХААЖЯ
		Дэвшилтэт техник технологийг усалгаатай талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэн дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ	2016-2020	ХХААЯ	Орон нутгийн ЗДТГ, БОНХААЖЯ
2.7.	Төмс, хүнсний ногоо, жимс, жимсгэний тариалалтад ус, эрчим хүчний зарцуулалт багатай, байгаль орчинд халгүй дуслын болон хөрсөн доороос нэвчүүлэх усалгааны дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх;	Төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний тариалатанд зориулсан намираа, дуслын усалгаа, бороожуулагч тоног төхөөрөмж олгоход дэмжлэг үзүүлэх.	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, Аймаг, нийслэлийн ХХААГ
		Тариалангийн төв бүс нутаг Сэлэнгэ, Төв, Дархан-Уул, Булган, Орхон аймгуудын тариалангийн талбайд хөнөөлт организмын төрөл, зүйлийн бүрэлдэхүүн, суурьшилт, тархалт, хор хөнөөлийг тогтоох судалгаа хийх	2016-2010	ХХААЯ	Аймаг, Нийслэлийн ХХААГ
2.8.	Ургамлын өвчин, хортон шавж, хог ургамал, мэрэгч амьтны тархалт, хор хөнөөлийн судалгаанд тулгуурлан химийн гаралтай бордоо, ургамал хамгааллын бэлдмэлийн цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, түүнд тавих хяналтыг төлөвшүүлэх;	Судалгаанд тулгуурлан хөнөөлт организмтой тэмцэх шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, зохистой химийн аргыг боловсруулж тэмцэх ажлыг зохион байгуулах	2016-2018	УХЭШХ	ХХААЯ, бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Ургамал хамгааллын цогц арга (IPM) -ын бодлогыг боловсруулах, нэвтрүүлэх, хэрэгжүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2018	УХЭШХ	ХХААЯ, бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Тариаланчдын ургамлын хөнөөлт организмтой зохистой аргаар тэмцэж байгаад хяналт тавих зорилгоор тариаланчидыг талбайн түүх хөтлөх аргад суралцуулах, хэвшүүлэх	2016-2020	УХЭШХ	ХХААЯ, бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Химийн гаралтай пестицид болон ургамал хамгааллын цогц аргыг зохистой, хор аюулгүй, үр дүнтэй ашиглах мэдлэгийг тариаланчдад олгох, сурталчилах	2016-2020	ХХААЯ	МХЕГ, УХЭШХ, аймаг, нийслэлийн ХХААГ
		Олон улсын Ургамлын эрүүл ахуй, хорио цээрийн стандартыг нутагшуулах, батлуулах	2016-2020	ХХААЯ	МХЕГ, УХЭШХ, СХЗГ
2.9.	Жимс, жимсгэний тариалалт, нэр төрлийг нэмэгдүүлэх;	Монголд ургах боломжтой жимс, жимсгэний суулгац үржүүлгийн плантацуудыг бүсчлэн байгуулах, баталгаат сортын суулгацаар тасралтгүй хангах	2016-2020	УХЭШХ	ХХААЯ, бүх шатны ЗД, судлаачид, иргэн, ААН
		Хүйтэнд тэсвэртэй жимсний сортуудыг турших, нутагшуулах, монгол сорт гаргах, үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх	2016-2018	ХХААЯ	ХААИС, ЭШБ, иргэн, ААН
		Жимс, жимсгэний аж ахуй байгуулахад урт хугацаатай зээлийн дэмжлэг үзүүлж, баталгаат сортын суулгацын тариалалтыг 15.0 мянган га талбайд хүргэх	2016-2020	ХХААЯ	ЭШБ, ААН

		Чацарганы тариалалт, хураалт, хадгалалт, боловсруулалт, борлуулалтын нэгдсэн өртгийн сүлжээг хөгжүүлэх, зах зээлд өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, экспортлох	2016-2020	иргэн, ААН	ХХААЯ, Мэргэжлийн холбоо, ЭШБ, арилжааны банк
2.10.	Үр тариа, буурцагт болон бусад таримлын төрөл, сортыг нэмэгдүүлэх, буудай, төмс, хүнсний ногоо, тосны ургамлын үйлдвэрлэлээр дотоодын хэрэгцээг бүрэн хангах, улмаар экспортын чиг баримжаатайгаар хөгжүүлэх;	Ганд тэсвэртэй, ургац өндөртэй үр тариа, тос, тэжээлийн таримлын нутагшсан сортуудыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	ХХААЯ, Мэргэжлийн холбоо, ЭШБ, иргэн, ААН
		Үр тариа, тэжээл, буурцагт ургамлын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, дотоодын хэрэгцээг бүрэн хангах, экспортын чиг баримжаатай хөгжүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	ХХААЯ, бүх шатны ЗД, судлаачид, иргэн, ААН
		Төмс, хүнсний ногооны нутагшсан сортын болон шинээр сорих сортын технологи нэвтрүүлэх, үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Аймгуудын ХХААГ, тариалан бүхий аж ахуйн нэгж, иргэд
2.11.	Эрчимжсэн мал аж ахуйг бүх төрлийн тэжээлээр хангах, уургийн өндөр агууламжтай таримлыг нутагшуулах, сортын үрийн нөөц бүрдүүлэх;	Стандартын шаардлагад нийцсэн, гарал үүсэл нь тодорхой, үр тариа, тос, тэжээл, ашигт таримлын үрийг үржүүлэх аж ахуйг бүсчлэн байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	Аймгуудын ХХААГ, тариалан бүхий аж ахуйн нэгж, иргэд, мэргэжлийн ЭШБ, төсөл хөтөлбөр
		Тариалангийн бүсэд эрчимжсэн мал аж ахуй, газар тариаланг хослон эрхлэх, ашигт тарималын үрийг үржүүлж дотоодын хэрэгцээг хангах, нөөц бүрдүүлэх,	2016-2020	ХХААЯ	Аймгуудын ХХААГ, тариалан бүхий аж ахуйн нэгж, иргэд, мэргэжлийн ЭШБ
2.12.	Өвөл, зуны хүлэмжийн болон зоорийн аж ахуйг хөгжүүлэн хүнсний ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлж, хот, суурингийн хүн амыг жилийн турш шинэ ургацын ногоогоор тогтвортой хангах.	Хүлэмжийн аж ахуй байгуулахад дотоод, гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, урт хугацаатай зээлийн дэмжлэг үзүүлэн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх /50 га талбай бүхий хүлэмж байгуулах/	2016-2020	ХХААЯ	ХХААЯ, бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
		Зуны хүлэмж худалдан авах, дотооддоо үйлдвэрлэхэд иргэн, аж ахуйн нэгжид дэмжлэг үзүүлэх /100 га/	2016-2020	ХХААЯ	Арилжааны банк, ОУБ, ААН
		Төмс, хүнсний ногоог ялгах, савлах, хатаах зэрэг хадгалалтын шинэ аргуудыг нэвтрүүлэх, орон нутагт зоорийн аж ахуйг хөгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Арилжааны банк, ОУБ, ААН
3.	Гурав.Хүнсний аюулгүй байдал, боловсруулах үйлдвэрлэл				
3.1.	Монгол Улсын хүнсний хангамжийн шалгуур үзүүлэлтийг тогтоох, төлөв байдлыг үнэлэх, хүрэх түвшинг тодорхойлох;		2016-2018	ХХААЯ	Мэргэжлийн холбоод, эрдэм шинжилгээний байгууллага
3.2.	Эрүүл, аюулгүй, тэжээллэг хүнсээр хүн амыг жигд хүртээмжтэй хангах, хүнсний боловсруулах үйлдвэрлэлийн түүхий эдийн бэлтгэн нийлүүлэлтийн улирлын хамаарлыг бууруулах, импорт орлох хүнсний үйлдвэрлэлийг дэмжих;		2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.3.	Стратегийн хүнсний улирлын нөөцийг эрэлт, нийлүүлэлт, хэрэглээний онцлогтой уялдуулан хувийн хэвшлийн оролцоотойгоор бүрдүүлэх;		2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН

3.4.	Үйлдвэрлэлийн аргаар боловсруулсан мах, сүүн бүтээгдэхүүнийг нэмэгдүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН	
3.5.	Мал, амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг хүлээн авах, анхан шатны болон хагас боловсруулалт хийх нөхцөлийг бүрдүүлэх, хадгалалт, тээвэрлэлт, боловсруулалт, борлуулалтын сүлжээг хөгжүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН	
3.6.	Хүнсний сүлжээний бүх үе шатанд бүртгэл, чанарын удирдлага, хяналт, баталгаажуулалтын тогтолцоог төлөвшүүлж хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах ажлыг эрчимжүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН	
3.7.	Төмс, хүнсний ногооны хадгалалт борлуулалтын сүлжээг Улсын төсвийн дэмжлэг, Монголбанкны хөнгөлөлттэй зээлийн хөрөнгөөр байгуулсан зоорь, худалдааны төвүүд, салбарын ТББ-ууд, мэргэжлийн холбоод, ногоочдыг оролцуулан хөгжүүлнэ.	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН	
3.8.	Мал, амьтны гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх малын эмийн үлдэгдлийг хянах үндэсний хөтөлбөр боловсруулан, батлуулах.	2017-2020	ХХААЯ	ЭМЯ, МХЕГ, МЭАЦТЛ	
3.9.	Хүнсний сүлжээний бүх үе шатанд хадгалалт, тээвэрлэлтийн стандарт, шаардлага хангасан ложистик сүлжээг хөгжүүлэх;	2016-2017	ХХААЯ	МЭҮГ, МХЕГ болон бус холбогдох мэргэжлийн байгууллагууд	
	Мал, амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний тээвэрлэлт, шилжилт, хөдөлгөөнийг хянах бүртгэл, мэдээллийн тогтолцоог бүрдүүлэх, мал эмнэлгийн болон ургамлын хорио цээрийн хяналтын үйл ажиллагааг сайжруулах;	2016-2017	ХХААЯ	МЭҮГ, МХЕГ болон бус холбогдох мэргэжлийн байгууллагууд	
	Малын эм, бордоо, ургамал хамгааллын бэлдмэл, мал, амьтан, ургамал, тэдгээрийн гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх үлдэгдэл бодис, тэжээлийн нэмэлт бүтээгдэхүүний чанар, аюулгүй байдлыг тодорхойлох чадавх, хяналтыг сайжруулах;	Баруун, зүүн, төвийн бүсэд орчин үеийн шаардлагад нийцсэн тоноглол бүхий хорио цээрийн хяналтын цэг байгуулж, ажиллуулан мал, малын гаралтай бүтээгдэхүүний дотоодын тээвэр, шилжилт хөдөлгөөний хяналтын тогтолцоог олон улсад хүлээн зөвшөөрөх хэмжээнд хүргэх	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Хилийн боомтод мал эмнэлгийн хорио цээрийн иж бүрэн байгууламж байгуулан ажиллуулж, хил даван халдварлах өвчнөөс урьчилан сэргийлэх, мал, амьтны гаралтай бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах чадавхийг сайжруулах	2017-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Малын өвчний бүртгэл мэдээллийн техник хэрэгсэл, программ хангамжийг хөгжүүлэн, хүний нөөцийг чадваржуулж, бүс нутгийн болон олон улсын мэдээллийн сүлжээнд нэгдэх	2016-2018	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Мал, амьтны гаралтай хүнсний түүхий эд, бүтээгдэхүүн дэх малын эмийн үлдэгдлийг хянах үндэсний хөтөлбөр боловсруулж батлуулах, хэрэгжилтийг хангах.	2016-2017	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
	Хими, биологи, цацраг, цөмийн аюулгүй болон баталгаат байдлыг хангах, хянах, хүн ам, байгаль орчнийг бохирдлоос хамгаалах, аюултай хог хаягдлын менежментийн үндэсний тогтолцоог бүрдүүлэх, бэхжүүлэх	2017-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд	

		Мал эмнэлгийн зориулалттай өндөр технологи бүхий эм, биобэлдмэл, оношлуурын технологи боловсруулах, дэвшилтэт технологи нутагшуулах боловсрол-шинжлэх ухаан-биойлдвэрийн парк байгуулах	2017-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
		Малын эм, биобэлдмэлийн үйлдвэрлэл, нийлүүлэлт, хэрэглээнд цахим бүртгэлийг нэвтрүүлэх, ул мөрийг мөрдөн тогтоох тогтолцоог бүрдүүлэх	2017-2020	МЭҮГ	Орон нутгийн мэргэжлийн байгууллагууд
3.10.		Хүний эрүүл мэндэд хор хөнөөлгүй, эрүүл ахуйн шаардлагад нийцсэн, байгаль орчинд ээлтэй, зориулалтын хүнсний сав, баглаа боодол, хаяг шошгыг хүнсний сүлжээний бүх үе шатанд хэрэглэх, дэвшилтэт технологийг нутагшуулах, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэхийг дэмжих;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.11.		Хүнсээр дамжуулан хүний эрүүл мэндэд хохирол учруулж байгаа зөрчилд хүлээлгэх хариуцлагыг өндөржүүлэх, зөрчилтэй эвлэрсэн ойлголт, хандлагыг өөрчлөх, тавигдах шаардлагыг өндөрсгөх, нутгийн захиргааны байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлэх, салбар хоорондын хамтын ажиллагааны үр дүнтэй арга хэлбэрийг хэвшүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.12.		Хүнсний аюулгүй байдал алдагдах, нийтийг хамарсан хордлого, халдварын тохиолдол, онцгой нөхцөл байдал, хямрал үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх, үүссэн үед хариу арга хэмжээ авах, бэлэн байдлыг хангах, салбар дундын зохицуулалтыг идэвхжүүлэх, хүний эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөтэй бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, импортыг хязгаарлах, хэрэглээнд нөлөөлөх, дэлхий нийтээр хэрэглээнээс хасаж байгаа өргөн хэрэглээний хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, импорт, худалдааг хориглох;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.13.		Органик хүнсний баталгаажуулалтын эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх, бүртгэл болон мэдээллийн сан бүрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.14.		Органик хүнсний үйлдвэрлэлийн талаар олон улсын жишигт тулгуурлан сургалт, судалгаа, сурталчилгаа явуулах	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.15.		Шим тэжээллэг болон органик хүнсний нэр төрлийг нэмэгдүүлэх, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, судалгааны дүнд суурилан зохицуулах үйлчилгээтэй хүнсийг үйлдвэрлэлд турших, нэвтрүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.14.		Нийтийн хоол үйлдвэрлэлийн хоолны шим тэжээл, чанар, түүнд тавих хяналтыг сайжруулах, нийтийн хоолны үйлдвэрлэлд зэрэглэл тогтоох;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.15.		Нийтээр нь үйлчлэх (сургууль, цэцэрлэг, эмнэлэг, цэргийн анги, хорих газар болон тэдгээртэй адилтгах бусад) хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар, шим тэжээлийн агууламжийг дээшлүүлэх, нэгдсэн жор, технологийг боловсруулах, мөрдүүлэх, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлт хийх, дотоод хяналтыг сайжруулах;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.16.		Нийтээр нь үйлчлэх хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэлт, хагас боловсруулсан бүтээгдэхүүний үндэсний үйлдвэрлэлийг дэмжсэн хүнсний хангамжийн ложистикийг бий болгох, зохион байгуулалтын дэмжлэг үзүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
3.17.		Мал аж ахуй, газар тариалан, хүнсний үйлдвэрлэл, экспорт, импорт, хүн амын хүнсний хэрэглээний нэгдсэн мэдээллийн сан, сүлжээ бий болгох, хүнсний аюулгүй байдлын статистикийн үзүүлэлттэй холбох;	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН

3.18.	Хүн амын хоол, хүнсний талаарх мэдлэг, боловсролыг дээшлүүлэх, хоол, хүнсээ сонгох, хэрэглэх, хадгалах хандлагыг өөрчлөх, хяналт тавих дадал төлөвшүүлэх, өрхийн хүнсний хэрэгцээгээ хангах, сайжруулах оролцоог нэмэгдүүлэх.	2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН	
4.	Дөрөв. Судалгаа ба хөгжил				
4.1.	Салбарын судалгаа ба хөгжлийн тогтолцоог шинэчлэн бүрдүүлэх, шинжлэх ухаан, технологийн үр дүн, инновацийг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлэхэд оролцогч талуудын уялдааг сайжруулах;	Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарыг хөгжүүлэх инновацийн хөтөлбөр боловсруулан батлуулах, хэрэгжүүлэх	2016	ХХААЯ	БСШУЯ, Их, дээд сургууль, ЭШХ, мэргэжлийн холбоод, үйлдвэрлэгчид
		Салбарын эрдэмтэн судлаачид, үйлдвэрлэгчид, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын оролцоог хангасан Үндэсний чуулганыг 2 жил тутам зохион байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид, ААН
		Судалгаа, хөгжлийн ажлын үр дүнд бий болсон технологи бойжуулах, дамжуулах, нэвтрүүлэх зөвлөх үйлчилгээний тогтолцоог бий болгох эрхзүйн орчныг бүрдүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид, ААН
		Судалгаа, хөгжлийн ажлын үр дүнг зах зээлийн эргэлтэд оруулах чиглэлээр инновацийн зуучлал, мэдээлэл, маркетингийн тогтолцоог хөгжүүлэхэд талуудын хамтын оролцоог хангах	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид, ААН
4.2.	Нээлтэй лабораторид суурилсан био, nano технологийг хөгжүүлж оюуны багтаамж өндөртэй, экспортын чиг баримжаатай бүтээгдэхүүний нэр төрөл, тоо хэмжээг нэмэгдүүлэх;	Салбарын инновацийн тэргүүлэх чиглэлийн судалгаа хөгжлийн ажлыг дэмжих, захиалгат төслүүдийн хугацааг уртасгахад хамтран ажиллах	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, ШУТСан, Их, дээд сургууль, ЭШХ
		Салбарын инновацийн болон брэнд бүтээгдэхүүний талаарх мэдээлэл бүхий эмхэтгэлийг хэвлэн нийтлүүлж олон нийтэд хүргэж байх	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, ХААИС, ШУТИС
		Инновацийн болон брэнд бүтээгдэхүүнийг танилцуулах Үзэсгэлэнг 2 жил тутамд зохион байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, ХААИС, ШУТИС
4.3.	Шинжлэх ухаанд суурилсан ногоон үйлдвэрлэл, бизнес, хөдөө аж ахуйн аялал жуулчлалыг дэмжин хөгжүүлэх;	Салбарын инновацийн тогтолцооны эко системийг хөгжүүлэхэд талуудын оролцоог нэмэгдүүлэх уулзалт, зөвлөгөөн зохион байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид
		Хөдөө аж ахуйн уламжлалт өв соёлыг хамгаалах тогтолцоог бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2016-2020	ХХААЯ	Үндэсний зөвлөл, БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид
		Шинжлэх ухааны ололтыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн загвар аж ахуй, агропарк, инкубатор төвийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид, ААН

4.4.	Шинжлэх ухааны ололтыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн технологийн инкубатор, загвар аж ахуй байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх;	Шинжлэх ухааны ололтыг үйлдвэрлэлд нэвтрүүлсэн загвар аж ахуй, агропарк, инкубатор төвийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид
4.5.	Салбарын их, дээд сургууль, эрдэм шинжилгээний байгууллагын судалгааны материаллаг орчныг бэхжүүлэхэд олон улсын байгууллага, хандивлагч орны зээл тусламжийн хөрөнгийг нэмэгдүүлэх;	Олон улсын жишигт хүрсэн лаборатори, сургалтын баазыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын туршилт үйлдвэрлэлийн суурь баазыг өргөжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Их дээд сургууль, ЭШХ, гарааны компани, судлаачид
		Олон улсын байгууллагуудын хөнгөлөлттэй зээл, тусламжийн хүрээнд төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	Төрийн болон төрийн бус байгууллагууд, үйлдвэрлэгчид, Олон улсын байгууллага
4.6.	Олон улсын жишигт хүрсэн түвшний судалгааны нарийвчилсан арга, технологийг эзэмшсэн хүний нөөцийг нэмэгдүүлэх, салбарын чиглэлийн үйл ажиллагаа эрхлэхийг дэмжих.	Нэвтрүүлэх зөвлөх үйлчилгээний чиглэлээр мэргэшүүлэх, мэргэжил дээшлүүлэх чиглэлээр олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах	2016-2020	ХХААЯ	ГХЯ, ТББ, үйлдвэрлэгчид, ОУБ
		Гарааны компани байгуулахад эрх зүйн болон бусад дэмжлэг үзүүлэх	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, мэргэжлийн хобоод, үйлдвэрлэгчид, ОУБ, ААН
5.	Тав.Хөрөнгө оруулалт, худалдаа				
5.1.	Улсын төсвөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарт зарцуулах хөрөнгийг улсын төсвийн 3-4 хувьд хүргэх;		2016-2020	СЯ	ХХААЯ
5.2.	Орон нутгийн төсвөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарт зарцуулах хөрөнгийг хоёр дахин нэмэгдүүлэх;		2016-2020	СЯ	ХХААЯ
5.3.	Үнэ цэнийн сүлжээний санхүүжилтийн цогц бүтцийг бий болгож, шаардлагатай шатанд хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх;		2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.4.	Хүнс, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг кластераар хөгжүүлэх, үнэ цэнийн сүлжээг тэргүүлэгч аж ахуйн нэгжээр дамжуулан хөгжүүлэх;		2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.5.	Эрсдлийг бууруулах, хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг тогтворжуулахад даатгал, давхар даатгалын тогтолцоог цогц байдлаар нэвтрүүлэх;		2016-2020	ХХААЯ	СЗХ, Даатгалын компаниуд, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.6.	Дэвшилтэт технологи нэвтрүүлэх, нутагшуулах, салбарын судалгаа ба хөгжлийн хөрөнгө оруулалтыг дэмжих;		2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.7.	Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарт санхүүгийн түрээсийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх, төлөвшүүлэх;		2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.8.	Хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын хөрөнгө оруулалтыг бүс нутаг, ач холбогдол, чанар, бусад хүчин зүйлд суурилан эрэмбэлэн дэмжих;		2016-2020	ХХААЯ	Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.9.	Уул уурхайн татварын орлого, нөөц ашигласны болон тусгай зөвшөөрлийн төлбөрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн салбарын судалгаа хөгжлийн сан бүрдүүлж, зарцуулах;		2016-2020	СЯ	ХХААЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН

5.10.	Дотоодын боловсруулах үйлдвэрлэлийг түүхий эдээр хангах үйл ажиллагааг дэмжих.	2016-2020	ХХААЯ	АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.11.	Дотоодын үйлдвэрлэлийг төрийн дэмжлэг, тарифын болон тарифын бус зохицуулалтаар хамгаалах;	2016-2020	СЯ	ХХААЯ, АҮЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.12.	Хөдөө аж ахуйн гаралтай бүтээгдэхүүний гадаад зах зээлийг тэлэх, экспортыг нэмэгдүүлэх, хамтын ажиллагааг бэхжүүлэх, хөрөнгө оруулалтыг татах;	2016-2020	СЯ	ХХААЯ, АҮЯ, Бүх шатны ЗД, Арилжааны банк, иргэн, ААН
5.13.	НҮБ-ын ХХААБ-ын Ургамал хамгааллын конвенциос боловсруулан гаргасан Ургамлын эрүүл ахуй, хорио цээрийн стандартыг нутагшуулах, батлуулах	2016-2020	ХХААЯ	МХЕГ, УХЭШХ, СХЗГ
5.14.	Бүс нутгийн болон олон улсын байгууллагад гишүүнээр элсэх;	2017-2020	ХХААЯ	ГХЯ
5.15.	Хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний экспортыг нэг цонхны бодлогоор явуулах;	2016-2020	ХХААЯ	МХЕГ, Бүх шатны ЗД
5.16.	Хөдөө аж ахуйн чөлөөт бүсийг байгуулан гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг татах, алслагдсан бүс нутагт экспортын баримжаатай үйлдвэрлэлийг дэмжих;	2016-2020	ХХААЯ	АҮЯ, МХЕГ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
5.17.	Мал, амьтан, таримал ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний стандартыг шинэчлэх, нутагшуулах, тэдгээрийг хөдөө аж ахуйн биржээр арилжаалах тогтолцоонд шилжүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	СХЗГ, ХААБирж
5.18.	Хөдөө аж ахуйн гаралтай газар зүйн заалттай, органик, брэнд бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх, дэмжих;	2016-2020	ХХААЯ	МХЕГ, ХАҮТ, СХЗГ
5.19.	Гадаад оронтой байгуулсан мал эмнэлэг, ургамлын хорио цээрийн хэлэлцээрийн нөхцөлийг сайжруулах, шинэчлэх, шинээр байгуулах.	2016-2020	ХХААЯ	МХЕГ, УХЭШХ, СХЗГ
6	Зургаа. Хүний нөөц			
6.1.	Ажиллагсдын ахуй амьдралаа сайжруулах, эрүүл мэндийн болон нийгмийн даатгалд хамрагдах, үйлдвэрлэлээ өргөтгөх, хорших санаачилгыг дэмжих, таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх;	2016-2020	ХХААЯ	НХЯ, ХЯ, Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
6.2.	Малчин, мал зүйч, зохиомол хээлтүүлгийн техникч, малын эмчийн хөдөлмөрийг хүнд, хортой нөхцөлд хамааруулах, гэрээт ажилчид, малчдын нийгмийн хамгааллын баталгааг ажил олгогчоор хангуулах;	2016-2020	ХХААЯ	НХЯ, ХЯ, Бүх шатны ЗД
6.3.	Малчин, мал бүхий этгээдийн өмч хөрөнгийг сайн дурын болон албан журмын даатгалд даатгуулах хүрээг нэмэгдүүлж болзошгүй эрсдлээс хамгаалах;	2016-2020	ХХААЯ	НДЕГ, НХЯ, ХЯ, Бүх шатны ЗД, иргэн, ААН
6.4.	Малчдын ая тухтай амьдрах, тогтвортой ажиллах нөхцөлийг сайжруулах, малчин эмэгтэйчүүд, залуу малчдын хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, малчид, тариаланчдын залгамж халааг бэлтгэх;	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, НХЯ, ХЯ, Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
6.5.	Салбарын мэргэжилтэн, инженер техникийн болон бусад мэргэжилтэй ажилтны төгсөлтийн дараах болон мэргэжил дээшлүүлэх сургалтыг явуулах зайн сургалтын тогтолцоог хөгжүүлэх, мэргэжлийн ур чадварыг тодорхойлох, мэргэшлийн зэрэг олгох;	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, НХЯ, ХЯ, Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН

6.6.	Малчдад үйлдвэрлэл, технологи, бизнес, байгаль, цаг уурын өөрчлөлтийн талаар зохистой мэдлэг олгох сургалтыг тусгай хөтөлбөрийн дагуу мэдээллийн болон бусад хэрэгслийг ашиглан тасралтгүй явуулах;	2016-2020	ХХААЯ	ОБЕГ, УЦУЭШХ, Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН
6.7.	Нүүдлийн соёл, иргэншил, уламжлалд суурилсан аялал, жуулчлалыг малчдын ахуй амьдралд түшиглэн хөгжүүлэх.	2016-2020	ХХААЯ	БСШУЯ, БОНХАЖЯ, Бүх шатны ЗД, ОУБ-ын төсөл, иргэн, ААН

Товчилсон үгийн тайлал:

ХХААЯ -Хүнс, хөдөө аж ахуйн яам
 СЯ-Сангийн яам
 ГХЯ-Гадаад харилцааны яам
 БОНХАЖЯ-Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын яам
 АҮЯ-Аж үйлдвэрийн яам
 НХЯ- Нийгмийн хамгааллын яам
 ХЯ-Хөдөлмөрийн яам
 БХБЯ-Барилга, хот байгуулалтын яам
 БСШУЯ-Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны яам
 МЭҮГ-Мал эмнэлэг, үржлийн газар
 МУСҮТ-Малын удмын сангийн үндэсний төв
 ОБЕГ-Онцгой байдлын Ерөнхий газар
 НДЕГ- Нийгмийн даатгалын Ерөнхий газар
 МХЕГ-Мэргэжлийн хяналтын ерөнхий газар
 ЗД-засаг дарга
 ОУБ-олон улсын байгууллага
 НҮБ- Нэгдсэн үндэстний байгууллага
 ХХААБ-Хүнс, хөдөө аж ахуйн байгууллага
 ААН- аж ахуйн нэгж
 УХЭШХ-Ургамал хамгааллын эрдэм шинжилгээний хүрээлэн
 СХЗГ-Стандартчилал, хэмжил зүйн газар

**ТӨРӨӨС ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАЛААР БАРИМТЛАХ БОДЛОГЫГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
ЭХНИЙ ҮЕ ШАТНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ**

№	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015 он (суурь)	2020 он
Нийтлэг шалгуур үзүүлэлт				
1	Хөдөө аж ахуйн салбарын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 5 жилийн дундаж өсөлт	хувь	12.8	15.0
2	Нийт төсөвт хүнс, өдөө аж ахуйн салбарын эзлэх хувь	хувь	1.4	3.0
Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл, түүхий эд, бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлт				
3	Бог малд хээлтэгчийн эзлэх хувь	хувь	44.0	50.0
4	Бод малд хээлтэгчийн эзлэх хувь	хувь	35.0	40.0
5	Нийт сүрэгт үхрийн эзлэх хувь	хувь	6.8	8.0
6	Монгол үхрийн гулуузны дундаж жин	кг	128.0	150.0
7	Махны чиглэлийн үхрийн гулуузны дундаж жин	кг	270.0	350.0
8	Хонины гулуузны дундаж жин	кг	18.0	25.0
9	Бэлчээрийн усан хангамжийн түвшин	хувь	40.0	78.0
10	Үржлийн ажил үйлчилгээний нэгж	тоо	68	330
11	Удам зүйн үнэлгээний үзлэг, ангилалтанд жил бүр хамрагдах малын тоо	мян.толгой	200	1600
12	Ялган тэмдэглэсэн, бүртгэсэн мал, нийт мал сүрэгт эзлэх хувийн жингийн өсөлт	хувь	29.0	35.0
13	Худалдааны хорио цээрт өвчний шаардлагад нийцсэн газар нутгийн эзлэх хэмжээ	хувь	33.0	40.0
14	Монгол Улс шүлхий өвчнөөр тайван, өвчингүй статусыг ДМАЭМБ-аас авах	баталгаа	сертификат	
15	Тэжээл үйлдвэрлэлд бүрэн найрлагат тэжээлийн эзлэх хувь	хувь	0.7	5.0
Тариалангийн үйлдвэрлэл, түүхий эд, бүтээгдэхүүний бэлтгэн нийлүүлэлт				
16	Эргэлтийн талбай	мян.га	840.0	960.0
17	Сорт, сорилтын салбар	тоо	-	1
18	Ил талбайн ногооны хангалт	хувь	10.0	50.0
19	Вирусгүй бичил булцууны үйлдвэрлэлт	мян.ш	125	800
20	Газар тариалангийн техникийн шинэчлэл	хувь	60.0	75.0
21	Усалгаатай тариалангийн мэдээллийн нэгдсэн сан	тоо	-	1
22	Усалгаатай талбайн хэмжээ	мян га	55.4	69.5
23	Шинээр баригдах усан сантай боомт, хөв, цөөрмийн хэмжээ	м3	-	10.0
24	Бороожуулах аргаар услах талбайн хэмжээ	мян га	14.0	35.0
25	Буудайн га-гийн ургац	цн	16.9	17.3
26	Нутагшсан таримлын сорт	тоо	50	75
27	Жимс жимсгэнэ тариалсан талбай	мян.га	5.8	10.0
28	Буудайн үйлдвэрлэл	мян.тн	203.0	450.0
29	Үрийн аж ахуй	тоо	8	11

30	Өвлийн хүлэмжийн хүчин чадал	га	17.5	30.0
31	Зуны хүлэмжийн хүчин чадал	га	51.0	80.0
Хүнсний аюулгүй байдал, боловсруулах үйлдвэрлэл				
32	Үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн мах	мян.тн	11.7	100.0
33	Нийт сүү үйлдвэрлэлд үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан сүүний эзлэх хувь	хувь	8.0	30.0
34	Хүнсний ногооны хэрэгцээг дотоодын үйлдвэрлэлээр хангах түвшин	хувь	48.3	70.0
35	Гурилын импортын хамаарлын түвшин	хувь	16.3	0
36	Өндөгний импортын хамаарлын түвшин	хувь	47.2	20.0
37	Баталгаажилт хийгдсэн органик хүнсний төрөл	тоо	0	3
38	Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүний экспортын гүйцэтгэл	сая.дол	15.6	530.0
39	Махны экспортын хэмжээ	мян.тн	4.9	50.0
40	Мал, амьтны гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүн хадгалах хөргөлөлттэй агуулахын багтаамж	мян.тн	145.0	253.7
41	Газарзүйн заалтад бүртгэгдсэн хүнсний төрөл	тоо	17	21
42	Хүн амын хүнсний хэрэглээний мэдээллийн нэгдсэн сан	сан	0	1
43	Сав, баглаа боодол, хаяг шошгын дотоодын үйлдвэрлэлийн зах зээлд эзлэх хувь	хувь	30.0	50.0